

Posudek oponenta bakalářské práce
Katedra pedagogiky FF UK

Jméno a příjmení studenta/-tky: Jana Katarína Knapová

Obor studia: pedagogika

Název práce: Školní socializace jako nástroj sociální selekce

oponent* práce: doc. PhDr. Jaroslav Kořa

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh):cca 40

Počet stránek příloh: -

Počet titulů v seznamu literatury:

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Společenská a vědní závažnost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Oborová příležitost tématu

	1			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

			3	
--	--	--	---	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

			3	
--	--	--	---	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

			3	
--	--	--	---	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

0				
---	--	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

0				
---	--	--	--	--

Využití praktických zkušeností

0				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešení problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

0				
---	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

			3	
--	--	--	---	--

Vyváženost teoretické a praktické části

0				
---	--	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

			3	
--	--	--	---	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty apod.)

			3	
--	--	--	---	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěš/a

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Co je „objektivní pohled na význam a selektivní funkci školní socializace ve společenském systému.“ (s.5)

A „jaký význam má školní socializace ze subjektivního hlediska pro školní úspěšnost dosažené vzdělání a sociální status.“ (s.5)

Studující Knapová se zabývala analýzou výzkumů sociální selekce, která je prohlubována v průběhu školské docházky. Analyzovala soubor zahraničních i českých autorů; text mohl být přehledněji uspořádán. Na druhou stranu jde o téma, které je aktuální a budí v posledních letech značnou pozornost. Zdá se také, že řada autorů má tendenci sklouzávat k utopickým a nereálným návrhům na řešení dané nejednoduché problematiky, Toho se však autorka svým způsobem vyvarovala; cituje například i Průchovu kritiku kdysi populární Bernsteinovy teorie jazykového kódu apod.

Nedostatky práce: V práci jsou použity dva způsoby odkazů (pod čarou i v závorkách v textu), což je v rozporu s normou. Odkazy pod čarou nemají obsahovat ISBN; odkazy v závorkách v textu se pší dovnitř věty, nikoliv jako zvláštní věta oddělaná interpunkcí.

Mnohé věty textu jsou věcně nepřesné: Až po moderní dobu nebylo vzdělávání jednotlivců hodnotou v popředí všeobecných zájmů ani zájmů státních útvarů a vládnoucích vrstev.“ (s.13) „Pozitivističtí vědci byli pečlivě vybírání z duchovní elity národa a získávali právo rozhodovat o podstatných otázkách společnosti.“ (s.15) „Rozvoj jazykových dovedností a zvládnutí školního jazyka patří k požadavkům školního vzdělávání v rámci skrytého kurikula.“ (s.31) Jazykové vyjadřování je součástí zjevného kurikula – RVP a dalších! S.34: „Co se týká přínosu koncepce, z hlediska podpory rozdílně disponovaných žáků ve školním vzdělávání, celkově se její přínos jeví i z pohledu učitelů ve smyslu rozvoje především znevýhodněných dětí. (Jaké koncepce?)

Věty, které nemají dobrý smysl: Díky všeobecnému výjimečnému pojetí vzdělání jako téměř božské hodnoty a byla určená pouze vyvoleným, nebyly školy ovlivňovány ze strany společenské moci.“ (s.13) „Významnou roli sehrává také myšlenkový směr a hodnotové nastavení společnosti.“ (s. 17) Autorka neuvedla jaký směr měl N mysli. „Dle Christie (1985) hodnotí učitelé, z toho, co žáci vědí, učitelé právě to, co jim žáci sdělují a jak si při tom počínají.“ (s.32); „Nejvíce individuální úroveň jazykových dovedností v rodině ovlivní sociální a kulturní faktory a rodičovský styl výchovy.“ (s.32)

V práci se objevují místy absolutní výroky, aniž by bylo jasné, odkud autorka čerpala svá tvrzení: „Výuka i veškerá komunikace mezi učitelem a žáky je na úrovni rozvinutých jazykových schopností.“ (s.31).

U některých vět je podceňena pečlivá jazyková korektura: „Podstata autonomního postavení školy a tohoto pojetí je dána především jejím původní úlohou předávat vzdělání, které bylo dlouhou dobu považováno za výjimečnou hodnotu a vzdělávat k vyšším kvalitám.“ (s. 13) Dítě si základě hodnot, poznatků a postojů předávaných rodiči vytváří vlastní postoj ke vzdělání, zda jej považuje za důležité, jimž je ovlivněna jeho motivace pro školní vzdělávání a školní práci a představa o vlastní budoucnosti. (s.22) “ Děti vzhledem k tomuto postoji (životní strategii) nemotivují děti ke vzdělávání.“ (Věta je absurdní!) (s.22) „Je charakteristický slovní zásobu, specifickou pro jednotlivé vyučované předměty, abstraktní, maximálně univerzální a je také možné jej co se týče užívaných pojmů (přizpůsobených věku žáků) označit za vědecký.“ (s. 31)

Úvodem 7 kapitoly autorka konstatuje, že v 6. kapitole probrala strategii vzdělávací politiky 2030+, ale ta jsem v udané kapitole nenalezl Celý text odevzdané práce by měl být dle zavedených zvyklostí v řádkování 1,5!

Celkové shrnutí: Zvolené téma je perspektivní, ale značně složité a obtížné. Autorka značně podcenila celkové závěrečné úpravy textu, proto se ve formulacích objevují nepřesnosti či překlepy apod. Lze konstatovat, že textu měla věnovat větší pozornost a péči.

Navrhovaná klasifikace: dobře

Datum, podpis: 25.8.2023

doc. PhDr. Jaroslav Kořa